

[Poul Møller.]

om, at der derigennem også kunne skæves lidt til danske interesser, men når han så vælger en eller anden udlænding, som vi ikke ved hvem er, til at være opmand, falder i hvert fald den garanti bort, som vi havde i den bestemmelse.

Vi har set, hvordan det første forsøg — jeg siger her udtrykkelig „forsøg“ — på at lave en liste i henhold til dette kriterium er blevet underkastet så stor strid, som tilfældet har været igennem den sidste vinter. Denne liste, som kom til at omfatte 1.800 håndskrifter, er blevet imødegået af en af vore største eksperter på området, ordbogsredaktør, dr. phil. Ole Widding, der kommer til resultatet, at det er 600 håndskrifter, der kan falde ind under det.

Vi har i betænkningen en række diskussioner frem og tilbage om, hvordan det egentlig kunne lade sig gøre; det var, fordi det var i hast, man skulle tage stilling, siger Birkelund og Skautrup, og man understreger naturligvis, at denne liste ikke er bindende.

Vi har set, hvordan nordmændene — senest i den skrivelse, der nu ligger som bilag 63 i udvalget, og som ikke er offentliggjort i betænkningen endnu — hvordan 2 norske professorer, udpeget af den norske undervisningsminister til at udtale sig om sagen, fremkommer med en række indsigelser over for denne liste og siger: de må falde uden for kriteriet. Vi ser altså her, at der åbnes for et vidt spillerum af strid imellem sagkyndige, fordi kriteriet er så vagt, så ufuldstændigt. Og det kan vel ikke være meningen, hvis man vil have et ordentligt forhold, at man så laver en lovgivning, som er så uklar, at det kan give uordentlighed.

Jeg er helt enig med den højtærede undervisningsminister i, at listerne ikke har nogen gyldighed. Det ville være en ulykke, om disse lister skulle få nogen gyldighed, men jeg kan ikke tilbageholde et suk over, at man er gået så langt, som man er her fra dansk side over for to islandske videnskabsmænd ved udarbejdelse af disse lister. Jeg er bange for, at det, den daværende regering dengang satte i sving, da den faktisk lod udforme sådanne lister under et kraftigt tidspres, var, at man skabte en forventning hos Island om, at den endelige udleveringsliste skulle ligge ret nøje op ad den liste,

som Sigurdur Nordahl og Einer Olaf Sveinsson var hernede og forhandle om og nåede frem til et resultat om i 1961. Vi kan sige nok så mange gange: denne liste er uforbindende, men vi slipper ikke uden om, at man har samtalen og forhandlet, gennemgået og er nået frem til denne liste, og det vil Island og islandske videnskabsmænd tage som deres udgangspunkt, når drøftelsen skal finde sted efter lovforslagets vedtagelse. Det er altså en meget væsentlig indvending imod lovforslaget, at kriteriet er så ubestemt, som tilfældet er, og at det vil kunne give anledning til ny tvist imellem danske og islandske videnskabsmænd.

Den næste indvending er spørgsmålet om, hvorvidt lovforslaget er juridisk holdbart, om det, således som det er formet og nu igen ligger på folketingets bord, er juridisk i orden. Det ærede medlem hr. Ib Thyregod gjorde med sin juridiske ekspertise rede herfor og nåede til den konklusion, at forslaget ikke retligt set er i orden. Men vi ved i hvert fald, at hvis ikke forslaget ændres inden tredje behandling på en sådan måde, at også de mennesker, der er sat til at værne om Den arnamagnæanske Samling, kan acceptere det, hvis man altså ikke går ind på en forhandling om nogle af de tanker, de har fremsat — og de har, vil jeg sige i modsætning til det ærede medlem hr. Dupont, været overordentlig positive — så skal denne sag afgøres af de danske domstole. Så bliver det de danske domstole, der skal afgøre, hvorvidt denne lovgivning er i overensstemmelse med grundlovens § 73.

Civilretligt er der jo ikke nogen tvivl; det er hele folketinget enig om. Så vidt jeg ved, er testamentets gyldighed ikke anfægtet af den danske stat, af undervisningsministeriet, justitsministeriet eller udenrigsministeriet. Der er ingen af dem, der har haft et ord at sige om lovforslaget eller under forhandlingerne i tinget, der har anfægtet testamentets gyldighed.

Det, det drejer sig om, er altså, hvorvidt folketinget skal ændre et privat, gyldigt testament, som er overholdt og efterlevet igennem 200 år, og som man stadig væk er i stand til at overholde og efterleve i henhold til dets bestemmelser. Om spørgsmålet om denne testamentsfortolkning har professor, dr. jur. Knud Illum udtalt, at man aldrig er gået så vidt med hensyn til